

בנו רותנברג

מטולה שעל הגבול - פנינה עזובה

בימי המנדט היה המצב שונה. אז לא היתה לנו מדינה. במדינת ישראל אין מבריחים במטולה, כך אמר לי אחד הותיקים שעליו הצביעו כמברית לשעבר. אולם נראה שעובדה זו, חזרתה בתשובה של מטולה איננה משמחת את המפקח על המזון. יש לי הרושם שהוא היה שמח אילו היו אנשי מטולה מסתדרים בעצמם. נוכחתי בישיבה של בעלי בתי מלון עם ראש המועצה, מר לויט, ולהשתוממותי הגדולה שמעתי שהמפקח על המזון נמצא בחיפה וכי תושבי מטולה, מאה שמונים ושתים נפשות ועוד חמשים עולים חדשים, זקוקים לאספקה, עליהם לנסוע לחיפה, כדי לקבל רשיון. ומשום שאין מחל-קים את כל האספקה ביום אחד אלא פעם מחלקים ביצים ופעם תפוחי אר-מה, פעם בשר ופעם סבון, אין למצוא סוחר במטולה שיהיה כה עשיר כדי לספק את המצרכים למושבה. כי הנטייה עדיין כרוכה בהוצאות העולות בהרבה על הרוח האפשרי. ומשום שכבלי הב-יורוקרטיה קשים הם אצלנו, עוברים שבועות ללא אספקה סדירה במקום. מה הפלא איפא שבעלי המלון אומרים (המשך בעמוד 16)

אפילו אם הדבר מוזק לו עצמו. לכן, אין מספיק מים במושבה.

למעלה מחמשים שנה, עבדו אכרי מטולה את שדותיהם בעמק מפואר שמאחורי הכפר הנקרא "מרץ". שם יש להם ארבעת אלפים דונם. אולם, למזלם הרע, השדות האלה מעבר לגבול לבנון. מסיבות שאינן ברורות לי הסי-כימה הממשלה לותר על שדות מטולה לטובת האויב. כשאתה עומד בפסגת ההר וצופה לעבר ה"מרץ" אתה רואה שטח אדמה גדול שאינו מעובד. אלה הם שדות מטולה. ומסביב לעמק הזה אתה רואה גבעות והרים כשעליהם כפרים ערבים, כפרי הלבנון שהיו בידי צבא ההגנה לישראל. יש להודות על האמת: בושה אחזה בי! חללו כאן את כבוד הגושק העברי! תהיינה הסבות אשר תהיינה, על אדמות כאלה אין מוותרים.

כיום מורגשת פעילות בעמק. חברה אמריקאית מניחה צנור נפט לרוחב העמק, צנור שצריך להוביל נפט מסו-ריה לצידון; והצנור הוציא את שדות מטולה. האם חיהרגו כבר באמת על שטח זה?

גורל השדות יקבע את גורל מטולה. הנוער עזב את המקום. אין עבודה ואין פרנסה. אכרי מטולה הופכים לפרו-לטריון מאונס. הם הולכים לעבודות חוץ בסביבה. אמנם קבלו שבע מאות דונם אדמה מרוחקים מהכפר, אך בתש-לום מלא ובלא התחשבות בעובדה ש-שדות מטולה נשארו מעבר לגבול.

בלילות הסתובבתי בכפר וסביבתו, שוחחתי עם אנשים, עם כחות הבטחון במקום והנה אכזבה, אכזבה משמחת... במטולה אין מבריחים. הפרסום הרע שעושים לתושבי מטולה, משולל יסוד.

יותיה. כאן עומד בית מלון חדיש ליד בית ישן, מתקופת הרומנטיקה הציונית. הרעפים האדומים שעל הגגות והגפן המטפס על הגזוזטרה ולאורך הקירות, והקירות עצמם, ספק עומדים ספק נופלים — כל זה מספר ספור של עקשנות חלוצית ועבודה קשה, של חוסר פתוח ורצון חזק מאד לחיים. יש במראה החיצוני של מטולה מעין סתירה נפלאה: מושבה קטנה שלא התפתחה אלא הפכה לבית הבראה גדול. אנשים כמעט ואינם נראים ברחוב, לעו-מת זה רב מאד מספר הילדים המסי-תובבים ברחוב. הם נראים בריאים וחי-קים; פניהם צהובים-אדמדמים ושע-רותיהם פרוצות. השערות הפרועות מקורן בעובדה שאין לעת עתה ספר במטולה. האנשים מסתפקים בהזדמנות מקרית לנסיעה. ברחוב מסתובבות גם פרות, ילדה אחת חוזרת הביתה מבית הספר כשהעז הקטנה עוקבת אחריה כי-כלב. לאחר שהיא אינה רוצה להפרד מהעז, היא מבקרת גם כן בבית-הספר.

הרקע הכפרי של מטולה יופייה המקסים המודגש על ידי החרמון מכר-סה השלג, הנראה כל כך קרוב, יכול היה להיות רקע מתאים לפתוח המקום גם כמושבה חקלאית מלאת חיים וגם כקיטנה לתושבי הארץ. אולם, העקשי-נות הציונית שעזרה לתושבים הותי-קים להחזיק במקום, שוב מתנקמת בהם.

אמרו לי שלאנשי מטולה קשה להגיע לידי הסכם אפילו על דברים קטנים, וממילא כשהדבר קשור בהש-קעות גדולות, כמו מיכל מים וכיו-קים ריב במטולה למקורות הפרנסה הצרים, ומפני שהם עקשנים, וקשי עו-רף, אין איש מוכן לעזור לרעהו

בקרתי במטולה משתי סבות. אחת משום שאמרו לי בתל-אביב שמטולה הוא כפר של מבריחים ומאד רציתי להיות פעם בכפר כזה ולהוכיח איך חיים מבריחים במדינת ישראל. שנית, מפני שאמרו לי שמטולה הוא אחד המקומות היפים בארצנו בחדשי האביב.

עליתי למטולה בשעות בין הערבים כשהשמש שוקעת מאחורי ההרים. מטר-לה שעל ההר היתה טבולה באור הש-מש, ומרחוק נראתה כמצודה אגדתית. תחנת "אגד" במטולה איננה אגדה. שלט תלוי על אחד הבתים שלפניו עומד סולם מברזל. זוהי התחנה. הרחוב הראשי של מטולה, שהוא גם הרחוב היחיד במושבה, מתאר לפניך מיד גם את אנשי מטולה, בעייתיה והתלבטו-

ה נ ק ו י
ל ב ע ל י ט ע ם
ק ש ת מ נ ק ה ו צ ו ב ע ת

קול עשור, עשור ואור:
!ס.או.ס.
משאיל רמקולים, מיקרופונים,
פספונים ותקליטים לחגיגות,
נשפים וכו'
רדיו ס.או.ס.
תל-אביב. רחוב שינקין 15

פסנתרים
מפירות ידועות — בצנחן גדול
ופטרמן את יון, ת.א. רח רשי